

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 89

Din 09.02.2022

Dosar nr.: 393/2016

Petiția nr.: 3495/06.06.2016

Petent(ă):

Reclamat(ă): S.C. Lixid Project S.R.L.

Obiect: promovarea unei mărci de bere, prin intermediul unor pliante publicitare redactate doar în limba maghiară

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

1. S.C. Lixid Project S.R.L. cu sediul Sat Sînsimion nr. 575, județul Harghita

II. Citarea părților

2. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.
3. Prin adresa nr. 3495/21.06.2016 a fost citat petentul iar prin adresa nr. 3878/21.06.2016 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit în data de 05.06.2016, ora 11:00
4. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul a achiziționat un produs alcoolic din gama brand-ului Csikisor, care era însoțit de materiale publicitare redactate exclusiv în limba maghiară.
6. Acest produs a fost achiziționat din două unități aflate în municipiul Gheorgheni, județul Harghita.
7. Ca cetățean român care nu cunoaște limba maghiară, acesta s-a simțit discriminat, întrucât nu a înțeles mesajul acelor pliante de promovare a concursului.

Sușinerile părții reclamate

8. Reclamatul precizează prin punctul de vedere transmis faptul că materialele de promovare a concursului „Noe barkaja”, materiale care, în opinia petentului, sunt scrise în limba maghiară, potrivit art. 30 din Constituția României se garantează Libertatea de exprimare. În sintagma de „libertate de exprimare” se include și posibilitatea acordată de a face reclamă la diferite produse. Ca urmare, legea nu interzice, ba chiar oferă posibilitatea de a face cunoscut consumatorilor un produs, prin reclamă, și în limba maghiară. Reclamatul consideră că prin concursul oferit consumatorilor Csiki Sor nu a discriminat niciun consumator.

9. Menționează faptul că a respectat întocmai prevederile art. 19 și art. 20 din OG nr. 21/1992, articole care reglementează modalitatea de informare a consumatorilor astfel:

Art.19 - *„Informarea consumatorilor despre produsele și serviciile oferite se realizează, în mod obligatoriu, prin elemente de identificare și caracterizare ale acestora, care se înscriu în mod vizibil, lizibil, ușor de înțeles, într-o formă care să nu permită ștergerea și să nu fie inscripționate în locuri obscure, să nu fie întrerupte prin desen sau imagini, după caz, pe produs, etichetă, ambalaj de vânzare sau în cartea tehnică, contract, instrucțiunile de folosire ori altele asemenea, ce însoțesc produsul sau serviciul, în funcție de natura acestuia.”, respectiv art.20 din aceeași ordonanța - "Producătorul trebuie să informeze despre denumirea produsului, denumirea și/sau marca producătorului, cantitatea și, după caz, termenul de valabilitate/data de minimă durabilitate sau data-limită de consum/data durabilității minimale, durata medie de utilizare, principalele caracteristici tehnice și calitative, compoziția, aditivii folosiți, despre eventualele riscuri previzibile, modul de utilizare, manipulare, transport, depozitare, conservare sau păstrare, despre contraindicații."*

IV. Motivele de fapt și de drept

10. Prin Hotărârea nr. 222/05.04.2017, Colegiul Director a constatat că „aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000, republicată”.

11. Prin Sentința Civilă nr. 89/15.12.2020 pronunțată în dosarul nr. 199/43/2017* definitivă prin Decizia I.C.C.J. nr. 5067/27.10.2021 Curtea de Apel Târgu Mureș-Secția a II-a Civilă a admis acțiunea formulată de petent, a anulat Hotărârea emisă de CNCD și a obligat autoritatea emitentă să dispună continuarea procedurii de soluționare a petiției pe fond.

12. Luând act de cele dispuse de către Curtea de Apel Târgu Mureș, prin Sentința Civilă nr. 89/15.12.2020 pronunțată în dosarul nr. 199/43/2017*, Colegiul Director al Consilului Național pentru Combaterea Discriminării urmează a analiza fondul petiției nr. 3495/06.06.2016.

13. Colegiul Director al Consilului Național pentru Combaterea Discriminării a fost sesizat de către petent cu privire la un tratament discriminatoriu, pe baza criteriului limbii, partea reclamată desfășurând o campanie publicitară doar în limba maghiară.

14. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 2 (1) „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 10 „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 14-Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Principiile de analiză

15. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.¹

16. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- **la situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,

- **la situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

17. Suntem în prezența unei posibile discriminări directe:

-o persoană este tratată în mod nefavorabil;

-prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

-iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

18. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:³

-existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;

-existența unui criteriu de discriminare;

-existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

-tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

-existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

19. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „*pe bază de*”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „*pe bază de (...)*”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

20. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale, *ipso facto* și constituind mobilul principal al actului sau faptului discriminatoriu. În situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit indus și criteriul interzis de lege.

21. Criteriul reținut în prezenta cauză este cel al limbii.

³ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

22. Colegiul director constată că au fost întrunite elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, întrucât au fost atinse drepturile economice ale unei persoane aflate într-o poziție similară cu petentul, prin limitarea posibilităților acesteia de a putea participa la un concurs cu câștiguri materiale lansat printr-o campanie publicitară de promovare a unui produs oferit spre vânzare, pe baza criteriului limbii utilizate în pliantele promoționale, care nu este cunoscută tuturor potențialilor cumpărători care au acces liber și neîngrădit pe o piață deschisă.

23. Suntem în prezența unei excluderi pe baza criteriului limbii, care are drept scop restrângerea drepturilor cetățenilor români.

24. De asemenea, Colegiul director constată că partea reclamată a încălcat și prevederile Legii nr. 12/1992 referitoare la obligativitatea prezentării tuturor informațiilor, documentelor ce privesc produsele și serviciile oferite consumatorilor în limba română, răspundere atrasă de art. 50 alin. (1) lit. d).

25. Dintr-o altă perspectivă, campania publicitară pe care partea reclamată a prezentat-o și a distribuit-o reprezintă o informație de interes public la nivel național. Ori, în astfel de condiții, suntem în prezența unui tratament diferențiat pe baza criteriului limbii conform art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 10 lit. h) din O.G. 137/2000, republicată.

26. Colegiul director urmează să aplice reclamatului S.C. Lixid Project S.R.L prin reprezentant legal sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 2 000 lei, pe care o consideră efectivă, disuasivă și proporțională cu pericolul social al fetei săvârșite de partea reclamată – art. 26 alin. (1) și art. 20 alin. (6) din O.G. 137/2000, republicată.

28. Opinie separată cu privire la constatare, formulată de dl. Istvan Haller și dl. Cristian Jura – membrii în Colegiul director

Considerăm că soluția adoptată prin majoritate de vot contravine practicii constante a CNCD în domeniu.

Prin **Hotărârea nr. 137 din 28.02.2006**, într-o cauză care a avut ca obiect neacordarea bonusurilor pentru ziua onomastică a persoanelor cu nume maghiare, întrucât societatea comercială reclamată a utilizat o listă a numelor din calendarul ortodox, Colegiul director a arătat că bonusul nu reprezintă o obligație contractuală a reclamatului, astfel nu au fost afectate drepturile persoanelor care au prenume maghiare și astfel nu figurează în calendarul ortodox.

Prin **Hotărârea nr. 553 din 07.09.2016**, în **Dosarul nr. 289/2016**, având ca obiect pliantele publicitare la o marcă de bere existente doar în limba maghiară, respectiv inscripția în limba maghiară pe sticla de bere, cu unanimitatea membrilor Colegiului director prezenți la ședința de deliberare, s-a arătat:

„5.4. Colegiul director constată că textele, inscripțiile de promovare ale unei firme private nu fac parte din sfera informațiilor de interes public, ci din sfera informațiilor de interes privat. Dacă modul de promovare al produsului nu se înțelege, pierderea este al fabricatului. În situația interpretării conform căruia textele de promovare a produselor ar reprezenta informații de interes public, firmele private care au produse ce se pun în vânzare în localitățile cu o populație de altă limbă decât cea română ar fi obligate să publice aceste texte în limba respectivă. În mod evident nu este cazul de a formula

astfel de obligații pe seama societăților comerciale de drept privat. Aceste societăți private ar trebui să-și dea seama care sunt interesele lor economice, statul însă nu poate avea nici o ingerință.

5.5. În concluzie, în lipsa unui drept atins, fapta sesizată nu reprezintă discriminare. Colegiul director arată că a luat decizii constante în acest sens, spre exemplu în cazul unei firme de telefonie care asigură avantaje pentru cei care sărbătoreau ziua onomastică, însă neluând în considerare alte prenume decât cele românești, CNCD a decis că fapta nu reprezintă discriminare, întrucât reprezintă o campanie de promovare a unei firme private, care nu este de natură să atingă drepturile minorităților naționale.”

Legea specială în domeniul informațiilor de interes public este **Legea nr. 544/2001**, care, la art. 2, definește: „prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezulta din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației”. În mod evident informația care formează obiectul petiției nu este una de interes public, ci una de interes comercial.

În consecință, considerăm că fapta reclamată nu reprezintă discriminare, întrucât nu limitează drepturile petentului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 7 voturi “pentru” și 2 voturi „împotriva”** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate de către petent intră sub incidența dispozițiilor **art. 2 alin. (1) și art. 10 lit. h) din OG nr. 137/2000**, republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, reprezentând fapte de discriminare;
2. Sancționarea părții reclamate S.C. Lixid Project S.R.L prin reprezentant legal prin cu sediul în Sat Sînsimion nr. 575, județul Harghita, cu amendă contravențională în valoare de 2 000 lei, potrivit art. 2 alin. (11) și art. 26 alin. (1) din O.G. Nr. 137/2000, republicată;
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Directia Impozite Si Taxe Locale Miercurea-Ciuc cu adresa Strada Cetatii 1, Miercurea-Ciuc, 530110, Harghita, conform Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 09.02.2022 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru(online), GRAMA HORIA – Membru(online), HALLER ISTVÁN– Membru, JURA CRISTIAN-Membru, LAZAR MARIA-Membru, MOȚA MARIA– Membru(online), OLTEANU CĂTĂLINA – Membru(online), POPA CLAUDIA SORINA-Membru(Online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 04.05.2022

Redactată și motivată: ACF/AA, IH - pct. 28

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.